

İstanbul Seyyar Satış Birimleri

İstanbul Seyyar Satış Birimleri, Yerce + Taylan Architects tarafından tasarlandı.

Sokak yemek satıcıları Antik Çağ'dan modern zamanlara kadar dünyanın farklı coğrafyalarında kent kültürünün önemli bir parçası olmuştur. Günümüzde de seyyar satış araçları/birimleri, özellikle de İstanbul için hala kent dokusunun özgün bir parçasını oluşturduğu söylenebilir.

İstanbul'un farklı bölgelerine ve değişen, gelişen yapısı ile ihtiyaçlarına karşılık verebilen seyyar satış birimlerinin tasarlanması ve bu birimlerin kentin dokusunda algılanabilen, ayrıştırılabilen ortak bir kimlik oluşturulması İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin açtığı davetli yarışmanın konusunu oluşturuyordu. Bunun sonucunda seçilen önerilerimiz prototip olarak İstanbul Beşiktaş Meydanı'nda hayat bulma şansına erişti.

Proje kapsamında İstanbul genelinde kullanılmakta olan seyyar satış birimleri kapsamlı bir şekilde incelenmiş, oluşturulan tasarımlarla tespit edilmiş sorunlara çözümler sunmak ve kent kimliğine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Seyyar Satış Birimleri, temel olarak Zaman-Mekan-İnsan eksenlerinde değerlendirilmiş ve bu üç olgunun kesişiminde ele alınmıştır:

- *Zaman ekseninde, geçmişin bellek ve kültürünü taşıyan, şimdinin ihtiyaçlarına etkin çözümler sunan, geleceği gözetten bir yaklaşım benimsenmiştir.
- *Mekan ekseninde, sokağın canlılığının kesişim noktası, akış ve sirkülasyon içinde yaşayan bir nokta olması düşünülmüştür.
- *İnsan ekseninde ise satıcı, alıcı ve sokaktaki canlıları gün boyu birleştiren, paylaşımı destekleyen bir yapı olması amaçlanmıştır.

Yapılan tasarımlarda kent kimliği ve bağlam konusıyla ilişkili olarak İstanbul'un çok kültürlü ve kozmopolit yapısı ele alınarak farklı tipolojiler geliştirilmiştir. Tipolojiler, semtin ya da bulunacağı yerin sosyokültürel yapısı, tarihsel dokusu, sirkülasyon yoğunluğu, işlevsel gereksinimler gibi konular doğrultusunda birbirinden farklı hale gelmişlerdir. Kentin tarihi yapılarından referansla, kemerlerin taşıdığı bir 'çatı' altında insanların bulunduğu "KEMERLİ" model, kentin daha tarihi olan alanlarında konumlandırılmıştır.

Yine bir çatı altında insanlara buluşma noktası yaratan ve İstanbul'un modern, zarif, medeni yüzü olarak ortaya çıkan "NEŞELİ MODERN" model, kentin daha yakın zamanlı yerleşim alanlarında konumlandırılmıştır.

Gündüz kullanım senaryosu kadar gece kullanım senaryosunun ön plana çıktığı "TOTEM" model ise kentin daha sahil bandı alanlarında konumlandırılmıştır.

Tasarımlarda işlevsel konularla ilişkili olarak ise mevsimsel ihtiyaçlar, depolama, enerji ihtiyacı, sürdürülebilirlik, sergileme-sunum, çevresindeki yaşama duyarlılık, hijyen, güvenlik, malzeme gibi başlıklar ön plana çıkarılmıştır.

Bu çerçevede Seyyar Satış Birimleri'nin bazı özelliklerinden bahsedilecek olursa;

- . Satıcı ve alıcı/lar arasında karşılıklı göz temasının-ilişkinin kurulabildiği ve onları atmosferik koşullardan mümkün olduğunca koruyabilen yapıdadır.
- . Satıcının ihtiyaç duyduğu nitelikli depolama alanlarına sahiptir.
- . Kendi enerjisini yenilenebilir enerjiyle sağlayabilecek durumdadır.
- . Mümkün olan yerlerde ileri dönüşümlü malzeme kullanımlarıyla kaynakların akılcı kullanımını destekleyen yapıdadır.
- . Geniş ve açık görüş alanlı vitrinlere sahiptir.
- . Satıştaki yiyeceklerden arda kalan kırıntıların, çevredeki sokak canlılarına verilebilmesini sağlayan detaylarıyla çevresindeki yaşama duyarlıdır.
- . Özellikle yiyeceklerin konulduğu alanların temizliğini kolaylaştıran detaylarıyla hijyen konusuna hassasiyet getirir.
- . Hizmet verilen zamanların dışında ortaya çıkan güvenlik zafiyetlerini mümkün olduğunca aza indiren bir yapıdadır.
- . Uzun süre kullanıma sahip, minimum bakım gerektirebilecek çevreye duyarlı malzemelerle oluşturulmuştur.

Sonuç olarak kozmopolit bir kentte tüm kentlilerin kısa süreliğine de olsa bir araya gelme ve es vermelerini sağlayacak bir istasyon olarak Seyyar Satış Birimleri, sokak yaşamına canlılık katarken, kent dokusu içinde kolaylıkla algılanacak, tanıdık ama farklı, modern ve zarif imgeleriyle hafızalarda yer etmeyi hedefliyor.

Künye
Proje Yeri: İstanbul
Mimari Proje Ekibi: Ayça Taylan, Nail Egemen Yerce, Asiye Akbulut
İşveren: İzmir Büyükşehir Belediyesi Etüd ve Projeler Daire Başkanlığı
Ana Yüklenici: Polinorm Stand Tasarım ve Uygulama
Alt Yüklenici: Avrupa 212 Mühendislik, Emart
Konsept Tasarımı: Yerce + Taylan Architects
Uygulama Projesi: Yerce + Taylan Architects
Aydınlatma Projesi: Nergiz Arifoğlu Lightstyle - Mimari Aydınlatma Tasarımı ve Danışmanlığı
Statik Projesi: FE-TECH
Fotoğraf: Ozan Bal, Bilal İmren
Mimari Mesleki Kontrollük: Yerce + Taylan Architects
Proje Başlangıç Yılı: 2022
İnşaat Bitiş Yılı: 2024